

národní
úložiště
šedé
literatury

Osobní archiv Ing. arch. Jana Moučky v Národním úložišti šedé literatury

Vyčítalová, Hana
2011

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-80749>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Licence Creative Commons Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Nezasahujte do díla 3.0 Česko

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 04.05.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Osobní archiv Ing. arch. Jana Moučky v Národním úložišti
šedé literatury (NUŠL)

Mgr. Hana Vyčítalová

297 mm

Úvod

Ing. arch. Jan Moučka (dále pan architekt Moučka) oslovil Národní technickou knihovnu na začátku roku 2010 ohledně možnosti zpřístupnění elektronického archivu jeho děl v Národní technické knihovně (dále NTK). Během své bohaté praxe v oboru architektury shromáždil řadu svých děl i nejrůznějších doprovodných textů a dokumentů z oblasti architektury, urbanismu, územního plánování atd.

Záměrem pana architekta Moučky bylo věnovat celý archiv nashromážděných informací, dokumentů a publikací k uložení do digitálního repozitáře Národní úložiště šedé literatury¹ (dále NUŠL). Chtěl tak umožnit přístup k těmto dílům především studentům, vědeckým pracovníkům z oboru i odborné veřejnosti. Díla ve svém archivu (dále Archiv JM) považoval za šedou literaturu díky povaze děl i díky tomu, že část z nich nikdy nebyla publikována.

Tento článek ukáže na popisu procesu ukládání a zpřístupnění děl z Archivu JM do NUŠLu, jak postupovat při ukládání obdobných typů dokumentů do institucionálních repozitářů. Nedílnou součástí článku je podrobný právní rozbor možností zpřístupnění děl v repozitářích s veřejným přístupem.

Ing. arch. Jan Moučka

Pan architekt Moučka vystudoval v letech 1950-1955 Fakultu architektury ČVUT, kde později úspěšně složil i aspiranturu. Působil v Pražském projektovém ústavu a ve Výzkumném ústavu výstavby a architektury. Po roce 1975 působil postupně v praxi výstavby Prahy, v Institutu průmyslového designu a v Ústavu dějin umění ČSAV - Kabinetu architektury. Své zkušenosti sbíral i v cizině, na stáži v Cambridge a především v Alžíru, kde spolupracoval na urbanistické kooperaci Hydrokonsultu Bratislava. Činný zůstal i po odchodu do důchodu (např. příprava výstavby hotelu Four Seasons v Praze) a platí za velkého odborníka v oblasti urbanismu a územního plánování. (Moučka, 2009)

Národní úložiště šedé literatury

Projekt NUŠL je zařazen jako jeden z hlavních úkolů NTK schválených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a je podporován Ministerstvem kultury České republiky v rámci programových projektů výzkumu a vývoje jako výzkumný záměr pod názvem „Digitální knihovna šedé literatury - funkční model a pilotní realizace“. Tento projekt je rozdělen do tří etap, které probíhají od roku 2008 do roku 2011. Jeho hlavním cílem je systematicky shromažďovat, dlouhodobě archivovat a zpřístupňovat odbornou šedou literaturu především z oblasti výzkumu a vývoje, státní správy a školství, ale i z komerčního sektoru a „open access“, na národní úrovni. Na podporu tohoto cíle NTK vytváří fungující síť partnerských organizací, funkční model a pilotní aplikaci. Dále na základě ověřené technologie a metod definovaných v rámci projektu vznikají doporučení a standardy pro další instituce, které se rozhodnou vytvářet digitální repozitáře šedé literatury (Národní úložiště šedé literatury, 2008). Idea a začlenění osobních archivů českých vědců a odborníků z různých oborů vznikla až v průběhu řešení projektu. Ucelené sbírky prací

těchto osobností dokáží podat cenné informace z doby jejich působení v oboru a zpřístupní tak zajímavé a užitečné poznatky pro další výzkum a vzdělávání.

Řešení úkolu

Řešení zpřístupnění Archivu JM v NUŠLu se ujal tým NUŠL, který navázal s panem architektem Moučkou spoluprací. V repozitáři NUŠL vznikla nová položka Osobní archivy, která má nadále sloužit pro ukládání děl významných osobností a odborníků. Do této položky měl být umístěn i Archiv JM.

Tým NUŠL po krátkém seznámení s Archivem JM rozhodl, že Archiv JM nebude možné zpřístupnit celý ve stávající podobě, ale bude třeba vybrat z něj určitá díla pana architekta Moučky a ty zpřístupnit. Zpřístupnění celého Archivu JM nebylo možné především z důvodu obrovského množství nijak neuspořádaných děl a také kvůli nejasnostem ohledně majetkových autorských práv na díla, jak bude dále popsáno. Na pracovní schůzce pana architekta Moučky a pracovníků týmu NUŠL byla tedy dojednána možnost uložení vybraných děl z jeho archivu do NUŠLu.

Pan architekt Moučka poskytl svůj archiv pracovníkům týmu NUŠL, aby bylo možné provést analýzu nashromážděných materiálů a výběr vhodných typů děl, které by svou formou a obsahem vyhovovaly požadavkům repozitáře NUŠL.

Dále byl sestaven předběžný plán zpřístupnění Archivu JM a definovány činnosti s tímto úkolem spojené. Jako první krok bylo nutné provést analýzu Archivu JM. Výsledky analýzy určily další sled prací.

Analýza Archivu JM

V první fázi prací na zpřístupnění Archivu JM proběhla analýza celého archivu. Pan architekt Moučka dodal archiv na 40 CD-ROMech. Cílem analýzy bylo zjistit, jaká díla jsou archivu nashromážděná, v jakých podobách a formátech jsou díla uložena apod.

Práce na analýze byla velmi náročná. Archiv JM nebyl přehledně uspořádán ani nijak systematicky strukturován. Na každém CD bylo určité množství (předem neodhadnutelné) složek zahrnujících nejružnější dokumenty. Proto bylo potřeba každou složku prohlédnout a stručně zaznamenat, jaká díla obsahuje. Z pracovního seznamu (či přehledu) děl měla vyplynout typologie děl obsažených v Archivu JM.

Archiv JM obsahoval celou řadu souborů, některé z nich obsahovaly ucelená díla, jiné byly pouze útržky informací uložených v textových formátech. Archiv JM obsahoval celé složky nejružnějších architektonických plánů, obrázků a fotografií, které se obtížně zařazovaly. Některá díla se vyskytovala vícekrát pod různými názvy v různých formátech na různých CD. Nebyla nijak systematicky seskupena podle typů dokumentů nebo časového období. Některé CD zahrnovaly všechny možné dokumenty a informace k určitému tématu ve všech možných podobách - články, seznamy URL adres, kontakty na odborníky z oboru ve světě, díla cizích autorů, části textů stažených z internetu. Jakákoliv orientace v jednotlivých dílech v Archivu JM byla velmi obtížná,

ani samotné určování typů dokumentů nebylo nic lehkého. Jisté bylo, že žádná typologie šedé literatury nebude v tomto případě aplikovatelná. Proto byla vytvořena pracovní typologie děl z Archivu JM, se kterou jsme dále pracovali.

Archiv JM celkově obsahoval články, konferenční příspěvky, zprávy, technické zprávy, výzkumné zprávy, dokumentace stavebních projektů, tématické studie, formuláře, uloženou emailovou korespondenci, kapitoly z knih a článků cizích autorů, právní předpisy, úřední vyhlášky, rešerše, bibliografie, dokumentace k počítačovým programům, odborné příklady řešené v rámci počítačových programů ale i spoustu výtahů z webových stránek (Wikipedie), obrázky, stavební výkresy, plány, fotografie atd.

Výsledná typologie děl byla nakonec poměrně obecného charakteru a měla celkem 19 kategorií, a to: články publikované, články nepublikované, konferenční příspěvky, sborníky, disertační práce, zprávy, korespondence, legislativní dokumenty, posudky a oponentury, smlouvy a cenové nabídky, recenze, komentáře, bibliografie, rešerše, terminologické slovníky, stavební dokumentace, dokumentace k počítačovým programům, cizí díla, dokumenty stažené z internetu, obrazové soubory. Typologie děl byla zpracována v přehledné tabulce s doplňujícími informacemi ke každému typu dokumentu.

Dalším faktem, který bylo třeba v průběhu analýzy Archivu JM zjistit, bylo, zda je autorem dokumentů v Archivu JM pouze pan architekt Moučka. Většina dokumentů byla skutečně vytvořena panem architektem Moučkou, ale některá díla pocházela ze spoluautorství více osob. Archiv JM obsahoval i díla cizích autorů, kteří byli v daných dílech uvedeni, rovněž i taková díla, jejichž autorem nebyl pan architekt Moučka, ale jméno autora nebylo v dokumentu uvedeno. Problematické se ukázaly texty a obrázky k určitým tématům, které pocházely zjevně z nejrůznějších webových stránek, které bohužel většinou nebyly nikde řádně ocitovány. Některé dokumenty byly díky své grafické podobě identifikovány jako texty zkopírované z internetové encyklopedie Wikipedia, většinou v anglické verzi. I původ některých textů bylo možné identifikovat díky uvedené URL adrese, pokud ještě bylo možné dané stránky dohledat. Zbytek textů nebyl identifikovatelný. Poslední kategorií byly nejrůznější legislativní dokumenty, jejichž původcem byly české i mezinárodní státní instituce.

Posledním výstupem analýzy byl seznam formátů děl uložených v Archivu JM. Tento seznam byl vypracován pro potřeby IT odborníků a technických poradců pro repozitář NUŠL k posouzení, zda bude možné vybrané dokumenty vložit do repozitáře NUŠL bez technických problémů. Případně mělo být posouzeno IT odborníky, zda bude možné problémové formáty převést do jiných, vhodnějších formátů.

Analýza ukázala, že vybrat díla z Archivu JM nebude lehké. Pro zpřístupnění v NUŠLu jsme potřebovali ucelená díla, u kterých by nebyl problém s autorskými právy a volným zpřístupněním v režimu open access. Po zhodnocení výsledků analýzy tým NUŠL požádal o právní expertizu jednotlivých typů autorství i typů dokumentů. Výsledky právní expertizy jsme využili jako další kritérium pro výběr děl vhodných pro zpřístupnění v NUŠLu.

Právní expertiza

Pro stanovení dalšího postupu práce na zpřístupnění Archivu JM a výběr konkrétních děl bylo třeba znát názor právních expertů na otázky legálního volného zpřístupňování děl podobného charakteru, jaká byla díla v Archivu JM. Zpřístupnění děl z osobního archivu bylo prozatím v NUŠLu ojedinělým případem. Náš postup a volné zpřístupnění děl musely být v souladu s Autorským zákonem (Česko, 2000).

O spolupráci byl požádán tým právníků pod vedením JUDr. Radima Polčáka z Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Žádali jsme zejména o právní vyjádření k podmínkám volného zpřístupnění různých typů děl, která byla stanovena v typologii děl Archivu JM. Dále jsme poprosili o vyjádření k různým typům autorství děl.

Výsledná právní expertiza poskytla fakta o tom, zda je určitý typ dokumentu možné volně zpřístupnit. Pokud tomu tak nebylo, byly stanoveny podmínky, které by musel autor (pan architekt Moučka) a NTK splnit, aby bylo možné díla vystavit. V některých případech to samozřejmě nebylo možné vůbec.

Posouzení typů autorství

Díla, jejichž autorem byl pouze pan architekt Moučka a která dosud nebyla publikována, byla bez problémů doporučena k volnému zpřístupnění. V minulosti publikovaná díla JM je možné volně vystavit pouze tehdy, jestliže pan architekt Moučka neudělil některému nakladateli či vydavateli výhradní licenci na publikování díla (Pejšová, 2010, s. 70).

Díla, jejichž autorem je pan architekt Moučka a další spoluautoři, je možné vystavit v případě, že si autor zajistí souhlas ostatních spoluautorů se zpřístupněním daného díla. Pro pana architekta Moučku navrhli právníci rovněž formulář, který může sloužit pro vyjádření souhlasu spoluautorů (Masarykova univerzita, 2010, s. 4).

Díla cizích autorů, nashromážděná v Archivu JM, by bylo možné zpřístupnit pouze se souhlasem daného autora. Autoři by museli panu architektu Moučkovi a NTK udělit licenci na zpřístupnění díla. Zároveň by však museli potvrdit, že neudělili dříve výhradní licenci na své dílo jinému subjektu.

Díla, u kterých nebylo možné autora identifikovat, není možné zpřístupnit.

Poměrně náročnou kategorií děl byly texty převzaté z internetových stránek. V případě, že dokument obsahuje pouze čistě zkopírované texty z internetu bez parafrázování, není možné takový text zpřístupnit. Webová stránka a její obsah je považována podle Autorského zákona za autorské dílo (Česko, 2000). Bylo by nutné zjistit a kontaktovat autora a žádat o svolení.

Zpřístupnit by bylo možné výtahy z internetové encyklopedie Wikipedia, ovšem s řádnými citacemi.

Posledním typem děl, co se týkalo autorství, byly úřední a legislativní dokumenty. Ty nepodléhají autorskoprávní ochraně a bylo by možné je v repozitáři volně zpřístupnit.

Posouzení typů dokumentů

Posouzení možnosti zpřístupnění určitých typů dokumentů z Archivu JM ve většině případů úzce souviselo s typem autorství jednotlivých děl. Již publikované práce (články, konferenční příspěvky, studie, disertační práce, recenze, bibliografie, rešerše, komentáře) mohou být zpřístupněny pouze tehdy, pokud na ně autor neudělil předchozímu vydavateli/vydavatelům výhradní licenci. Nepublikované práce, jejichž autor je pan architekt Moučka, mohou být volně zpřístupněny.

Zvláštní případ tvořily zprávy, dokumentace staveb, posudky a oponentury. Mohlo se totiž jednat o díla vytvořená v zaměstnaneckém poměru, čili díla zaměstnanecká (Polčák, 2009, s. 6 ; Pejšová, 2010, s. 73-74). V takových případech je vykonavatelem autorských majetkových práv tehdejší zaměstnavatel autora. Díla tedy není možné volně zpřístupnit.

Podobný případ je u děl vytvořených na objednávku (v případě Archivu JM mohlo nastat u smluv, cenových nabídek, některých zpráv nebo dokumentací). Autor pak musí prohlásit, zda nebylo další užívání dotyčného díla zapovězeno v licenční smlouvě. Navíc musí zvážit, zda díla neobsahují citlivé nebo tajné informace (Polčák, 2009, s. 7).

Zajímavý postřeh byl u typu díla korespondence a dopisy. Zde by totiž musely souhlasit obě strany se zveřejněním. Tedy nejen pan architekt Moučka, ale i protistrany (kolegové, zahraniční odborníci atd.).

Nemilé bylo i zjištění ohledně uveřejnění obrázků, fotografií, výkresů a plánů. Pokud není možné určit zdroj a autora, pak není možné tyto dokumenty zařadit do materiálů pro zveřejnění. Dohledávání zdrojů se sice nezdá jako velký problém, bohužel díla z Archivu JM byla vytvořená často před 10, 20 a více lety, čili dohledávání problematické bylo. Většinou se jednalo o dokumenty z internetu a autor často už nedokázal určit webové stránky, ze kterých dokument pocházel, případně tyto stránky už neexistovaly.

Právní expertiza tedy potvrdila, že ve výběru děl k volnému zpřístupnění je nutné postupovat velmi opatrně, aby nebyl porušena majetková práva na dílo. Kdyby bylo některé z děl pana Moučky v NUŠLu zpřístupněno s mylnou domněnkou, že neexistuje třetí osoba, která by disponovala majetkovými právy na dílo (např. po udělení výhradní licence), šlo by o neoprávněné užití díla. Daná osoba by pak mohla požadovat omluvu i náhradu škody (Masarykova univerzita, 2010, s. 5).

Tento problém se dá ošetřit v licenční smlouvě prohlášením autora (zde pana architekta Moučky), že je výhradním vykonavatelem autorských práv k dílu a není si vědom existence třetí osoby s nároky na dílo. Zároveň se autor podpisem smlouvy zaváže k úhradě škody, kdyby se přihlásila osoba disponující nároky na dílo (Fürstová, 2011).

Výběr děl

Po obdržení výsledků právní expertizy, jejich zhodnocení a posouzení našich možností jsme poprosili pana architekta Moučku o schůzku. Na schůzce jsme ho seznámili s výsledky právní

expertizy a podmínkami zpřístupnění jeho děl v souladu s Autorským zákonem. Pan architekt Moučka souhlasil s názorem pracovníků týmu NUŠL, že zpřístupnění především již publikovaných děl bude obtížnější a vyžádá si delší práci zejména v oblasti zajišťování souhlasů spoluautorů, případně jednání s dřívějšími vydavateli děl. Díla, která pan architekt Moučka označil za zaměstnanecké, byla rovnou vyloučena.

Po konzultaci s panem architektem Moučkou byl vytvořen seznam děl, která vytvořil pouze pan architekt Moučka a neudělil na ně výhradní licence. Jednalo se o několik článků (statí), recenzi knihy a kandidátskou disertační práci. Tato díla byla určena k přednostnímu zpracování a uložení do repozitáře.

Kritérii pro výběr této skupiny děl bylo tedy autorství prací (pan architekt Moučka) a s tím související právní podmínky pro zpřístupnění konkrétního díla, typ díla (preprinty článků a vysokoškolská kvalifikační práce) i obsahové hledisko (ucelený dokument s jasnou tematikou).

NTK následně uzavřela s autorem děl, panem architektem Moučkou, licenční smlouvu na zmíněná nepublikovaná díla. Takovýto typ smlouvy, tedy mezi NTK a samotným autorem díla, byl pro tým NUŠL také novinkou. Smlouvu navrhl rovněž tým JUDr. Radima Polčáka z Masarykovy univerzity v Brně. Do smlouvy bylo začleněno výše zmíněné prohlášení autora.

Úprava děl

Úprava děl byla důležitou fází celé práce na zpřístupnění Archivu JM. Díla pana architekta Moučky často nebyla obsahově a formálně ucelená, scházely v nich seznamy použitých zdrojů, citace obrázků v textech apod. Ani po formální stránce díla často nebyla v pořádku. Bylo třeba upravit formu děl - formát, titulní stránky, anotace, odstavce, obrázky. Především bylo ale nutné upravit seznamy použitých zdrojů a citace obrázků, které prozatím nevyhovovaly současným citačním normám ISO 690 a ISO 690-2. V některých případech jsme museli použité zdroje společně s autorem zpětně dohledávat, což byla, zejména v případě webových stránek a dalších internetových zdrojů, obtížná a zdlouhavá práce. K hledání již neexistujících webových stránek jsme se snažili využít i archivy webových stránek, např. český Webarchiv (www.webarchiv.cz) nebo zahraniční Internet Archive: Wayback Machine (<http://www.archive.org>). Bohužel ani ty někdy nepomohou a webová stránka je již nenávratně ztracena.

Díla pana architekta Moučky byla většinou vytvořena v textových procesorech ve formátu RTF, některá však byla ve starším formátu WPS. Tento formát sice lze otevřít ve Wordu, ale občas se soubor špatně zobrazí nebo se neotevře vůbec. Vyskytly se i soubory ve formátu TXT. Obrázky byly většinou ve formátech JPG, GIF nebo BMP. Všechna upravená díla byla před vložením do digitálního repozitáře NUŠL převedena do formátu PDF, který je zde preferovaným formátem pro zajištění dlouhodobé čitelnosti digitálních dokumentů.

Pan architekt Moučka byl požádán o spolupráci na úpravě těchto děl, požádali jsem ho právě zejména o kontrolu seznamu použitých zdrojů (jak již bylo zmíněno), kontrolu očitování obrázků v textu, formální úpravy obrázků, případně obsahovou aktualizaci atd.

Vkládání děl a tvorba metadatových záznamů

Po úpravě vybraných textů následovalo samotné vkládání děl do digitálního repozitáře NUŠL. Díla byla vložena do kolekce **Osobní archiv**, kde byla vytvořena samostatná složka „**Archiv ing. arch. Jana Moučky**“. Zatím obsahuje 8 ucelených dokumentů. Při vkládání děl do digitálního repozitáře NUŠL již bylo nutné zařadit jednotlivá díla podle typologie šedé literatury, která je používána pro NUŠL. Podle určeného typu dokumentu jsou pak díla v digitálním repozitáři NUŠL zařazena do sbírek. Tento údaj je také důležitým hlediskem při vyhledávání v Centrálním vyhledávacím rozhraní NUŠL. Díla byla vkládána většinou jako druh dokumentu **Autorské práce - prepriny**. Pouze disertační práce byla vložena do kategorie **Vysokoškolské kvalifikační práce**. Zároveň s vložením děl byly vytvořeny i metadatové záznamy k dílům ve formátu NUŠL. V repozitáři je tedy možné najít záznamy děl i plné texty.

The screenshot displays the NTK (National Technical Library) website interface. At the top, it features the NTK logo, coordinates (50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E), and the title 'NÁRODNÍ ÚLOŽIŠTĚ ŠEDÉ LITERATURY'. Navigation tabs include 'Vysoké školy (19244)', 'Ústavy AV ČR (22234)', 'Knihovny (9372)', and 'Osobní archivy (8)'. A search bar shows 'Počet nalezených dokumentů: 51331'. A bar chart displays document counts from 1970 to 2011. The main content area lists search results with titles like 'Průmysl v české krajině na mapách 1:75 000', 'Libeň - proměny průmyslové čtvrti', and 'Průmyslová krajina jako kulturní dědictví'. A sidebar on the left offers filters for 'Typ dokumentu', 'Osoby', 'Klíčová slova', 'Jazyk', and 'Informace o projektu'. A 'Zahraniční báze' section lists external databases like WorldWideScience.org and OpenSIGLE. The footer indicates 'POC - powered by FAST ESP'.

Obr. č. 1 Centrální rozhraní NUŠL

Přístup k Osobnímu archivu ing. arch. Jana Moučky

Dokumenty uložené v digitálním repozitáři NUŠL jsou přístupné prostřednictvím Centrálního rozhraní NUŠL z adresy www.nusl.cz. Vyhledávací rozhraní FAST nabízí jednoduché intuitivní hledání a několik možností prohlížení dokumentů v repozitáři.

Díla pana architekta Moučky jsou zařazená v zelené složce **Osobní archiv** v horní barevné liště. Výběrem „Archivu ing. arch. Jana Moučky“ v položce Osobní archiv se zobrazí všechny záznamy děl pana architekta Moučky.

The screenshot shows the NTK (National Technical Library) website interface. At the top left is the NTK logo and contact information. The main header reads "NÁRODNÍ ÚLOŽIŠTĚ ŠEDÉ LITERATURY" with a "NÁPOVĚDA" button. Below the header are navigation tabs: "Vysoké školy (19244)", "Ústavy AV ČR (22234)", "Knihovny (9372)", and "Osobní archivy (8)". A search bar is located at the top center. On the left, there is a sidebar with "Použitá omezení (1)" and "Informace o projektu". The main content area shows a bar chart titled "Skrýt časovou osu" with data for years 1969-2008. Below the chart is a list of search results, including titles like "Území měst jako habitat chránící kvalitu života" and "Recenze knihy Přírodní kapitalismus". A "Zahraníční báze" sidebar on the right lists external databases like WorldWideScience.org and OpenSIGLE. At the bottom, a status bar shows "Počet nalezených dokumentů: 8" and "1".

Obr. č. 2 Osobní archiv Ing. arch. Jana Moučky

K vyhledávání děl je možné použít i vyhledávací okénko v horní části obrazovky.

Krátký návod, jak v repozitáři NUŠL vyhledávat, obsahuje **Nápověda** v pravém horním rohu obrazovky.

297 mm

DIGITÁLNÍ REPOZITÁŘ

host :: přihlásit

Hledej   Přidej   Personalizace   Nápověda

Hlavní stránka > Autorské práce > Preprinty > Record#7: Nové formáty pro architekturu

Záznam   Reference   Citace   Diskuse   Statistika   Plný text

Název: [originál] [překlad] nusl-7
 Nové formáty pro architekturu
Autoři: Moučka, Jan
Jazyk: cze
Datum zveřejnění: 1993
Abstrakt: Konference ECAADE Munich 1991 "Research results and architect practice", svolaná do Mnichova, byla zaměřena na výuku CAAD. Jednání konference se od začátku ocitlo v časové tísní, vzniklé pozdním příjezdem hlavních protagonistů. Příspěvek J. Moučky, který musel stejný den odjet do Prahy, nebyl přednesen a nebyl tudíž ani publikován. Příspěvek J. Moučky byl zaměřen na problém osvojení a internalizace výsledků výzkumu CAAD architektky - praktiky. Uváděl jako příklad "osvojeného" nástroje knihu Bauentwurfslehre E. Neuferta, vydanou poprvé ve 30tých letech 20.stol., velmi úspěšnou i ve 21. století. Kniha obsahuje diagram OBYDLÍ a jeho "větvení" (diferenciace místností spolu s růstem standardu obydlí), od jednodimenzionální chýše a končí velkou rezidencí. Diagram slouží i jako nástroj komunikace mezi klientem a architektem. Pro konferenci byl připraven popis autorova programu pro osobní počítač "REKREA", který produkuje inspirativní architektonické grafické výstupy, osvojitelné architektky i klienty.
Předmětová hesla: architektura a urbanismus ; architecture ; computer-aided architectural design
Typ: Preprinty
Práva: Text je chráněný podle autorského zákona č. 121/2000 Sb. Licence Creative Commons Uvedte autora-Nezasahujte do díla 3.0 Česko
Trvalý odkaz: <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-7>

Záznam vytvořen 2010-11-24
 Podobné záznamy

Obr. č. 3 Metadatový záznam jednoho z děl pana architekta Moučky

Zpřístupnění dalších děl JM

Vložením první skupiny vybraných děl pana architekta Moučky do NUŠLu však práce na Archivu JM nekončí. Po dohodě s panem architektem Moučkou bude probíhat další výběr a upravování jeho děl. V současnosti se pracuje na úpravě dalších pěti autorových rozsáhlých textů, které dosud nebyly publikovány a mohou být volně zpřístupněny bez potíží v repozitáři NUŠL.

Zpřístupnění dalších děl z Archivu JM bude dále pokračovat. V další etapě budou v NUŠLu zpřístupněna další nepublikovaná díla pana architekta Moučky, která chtěl ještě před zpřístupněním obsahově aktualizovat. Následovat budou díla, u kterých bude třeba zajistit souhlas dalších spoluautorů. Rovněž se pokusíme zajistit licenční podmínky zpřístupnění děl, která již byla dříve oficiálně publikována. Jedná se především o články z časopisů a konferenční příspěvky.

Závěr

Práce na zpřístupnění děl z osobního archivu byla pro všechny zúčastněné cennou zkušeností. Jednalo se často o netypická díla, zvláštní byly některé autorskoprávní podmínky volného zpřístupnění děl. Opět narážíme na to, že autorova ochota zpřístupnit svou tvorbu, ne vždy stačí k tomu, aby zpřístupnění bylo možné. Věříme, že konečný výsledek práce na zpřístupnění

Archivu JM, tedy zpřístupnění děl pana architekta Moučky v NUŠLu, bude dobře sloužit svým uživatelům.

Národní úložiště šedé literatury je otevřené pro další spolupráci s odborníky české vědy a je připraveno zajistit dlouhodobý přístup k výsledkům jejich odborné aktivity s cílem podpořit vědu, výzkum a vzdělávání v České republice.

Použité zdroje

Česko. 2000. Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 36, s. 1658-1685. Dostupný také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>. ISSN 1211-1244.

FÜRSTOVÁ, Iveta. 2011. Projekt NUŠL a právní problematika šedé literatury. České právo a informační věda, 1 edice. Brno : Masarykova univerzita, 2011.

Masarykova Univerzita. Právnická fakulta. Ústav práva a technologií. 2010. *Analýza vybraných otázek umístování autorských děl do institucionálního repozitáře NUŠL*. Brno, 2010. (Interní materiál NTK)

MOUČKA, Jan. 2009. *Životopis Ing. arch. Jana Moučky*. Praha, 2009. (Dokument z Archivu JM, bude brzy zpřístupněn v NUŠLu)

Národní úložiště šedé literatury [online]. 2008. Praha : Národní technická knihovna, [2008] [cit. 2011-01-10]. Česká verze. Dostupný z WWW: <<http://nusl.techlib.cz/>>.

PEJŠOVÁ, Petra (ed.). 2010. *Repozitáře šedé literatury*. Zlín : VeRBuM, 2010. 152 s. Dostupný z WWW: <<http://nusl.techlib.cz/images/Book.pdf>>. ISBN 978-80-904273-5-8.

POLČÁK, Radim ; ŠAVELKA, Jaromír. *Digitální zpracování tzv. šedé literatury pro*

Národní úložiště šedé literatury [online]. 2009 [cit. 2011-03-23]. Dostupný z WWW: <http://nusl.techlib.cz/index.php/Právní_expertiza>.

Vysvětlivky

ⁱ Šedá literatura je souhrnné označení dokumentů, které neprošly tradičním vydavatelským procesem. Zejména se jedná o zprávy (grantové, výroční, výzkumné), konferenční materiály a sborníky, vysokoškolské kvalifikační práce, autorské práce, statistiky, analýzy, atd.